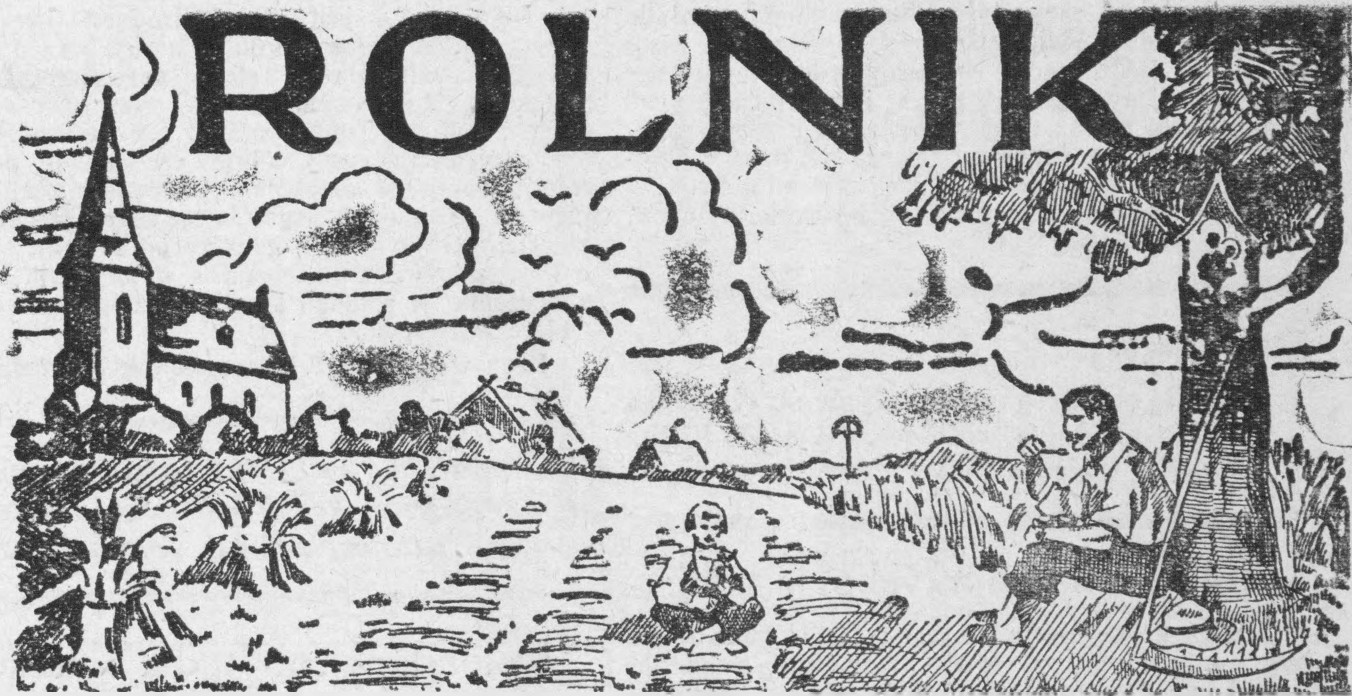

Zg...
muje: S...
jako pr...
o D...
Polace s...
dzie i w...
nie ży...
każdym...
szczęśli...
w pocia...
niepraw...
da jed...
zimno,
pozwała...
te bied...
ciwnie...
mama...
wiadom...
jest pow...
tym, kt...
próbują...
idiotów...
Ni...
o F...
700 zł,
dobrze...
to też s...
jest od...
gdyz te...
ziłodzie...
o F...
zagroź...
stodołę...
walejs...
jest do...
której...
Tak au...
część s...
o I...
Zawach...
teczne,
widocz...
apatry...
o I...
wiarę...
skradli...
wiwezy...
runku...
tropie

ROLNIK

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok IV.

Nowemiasto, dnia 6 listopada 1930.

Nr. 44

Co jest powodem upadku rolnictwa i przemysłu w państwach europejskich?

Jestto kwestja nielata do rozwiązania dla tych, którzy nie wglądają w rzeczywiste przyczyny albo nie chcą widzieć swej nielanej roboty, lecz dla tych, co śledzą rozwój wypadków i obecny bleg życia gospodarczego, — te są wyraziście i nie potrzebują wiele wysiłku, aby je należyście ocenić. Otóż główną przyczyną i siłą, która łamie prawidłowy rozwój ogólnooświatowego ładu gospodarczego — jest socjalizm. Destrukcyjna robota radykalizacji społeczeństwa datuje się już wyraźnie od 1890 r., a chociaż ówczesne rządy tłumili doraźnie wszelkie nowatorskie wystąpienia i strajki, jednakże nie udało się wyteplić zarodków zła, co sparadyczne uwidaczniało się upadkiem firm przemysłowych, bu strajki, organizowane przez menerów socjalizmu na punkcie żądań ekonomicznych — zniewalały właścicieli zakładów przemysłowych albo do podniesienia cen wyrobów, albo do zredukowania personelu roboczego, a w wielu wypadkach do zlikwidowania przedsiębiorstwa. Mamy tedy początek bezrobocia, które stopniowo przybiera zastraszające rozmiary. Dziś mamy już 170000 bezrobotnych, a na zwrot ku poprawie nie zanosi się wcale. Wszystkie przeróbki fabryczne są niepomierne drogie, to samo można powiedzieć o towarach importowych i o krajowej przeróbce rodzimych surowców. Wskutek tego i rolnictwo nasze chyli się ku upadkowi. Rolnik, jako producent płodów rolnych, jest najwlecej upośledzoną jednostką w społeczeństwie, bo swej produkty musi zbywać za bezcen, a potrzebne artykuły do gospodarstwa rolnego i okrycia swojej peryferji przepłaca na wagę złota. Dla orjentacji i udowodnienia, że spostrzeżenia te nie są absurdem, dam parę przykładów i tak: obróbka 1 ha ziemi pod kartofle, jak orki, wywózka nawozu, nasienia,

obredlenie, wykopanie i zwinienie wynosi 320—350 zł; — średni sprzęt z 1 ha 280 cent. x, 0,70 gr. za 1 cen. czyli 210 zł. Nie wiele lepiej przedstawia się sytuacja z produkcją zboża, za wyjątkiem pszenicy, którą nie wszędzie można obslewać. Jedeu cent. zboża po ścisłym obliczeniu kosztuje drobnego rolnika 9 zł, a właściciela większego obszaru z górą 10 zł, jakże wytrzymać rachunek, jeżeli ten cent. zboża trzeba sprzedać za 8—9 zł. Przykład drugi: przed wojną światową za 2 cent. zboża rolnik kupował parę butów lub pług, tymczasem obecnie trzeba zapłacić za tandetne buty 30—40 zł, a za pług 50—60 zł. Robotnik rolny, kawaler, otrzymał przed wojną 120—130 zł rocznie i utrzymanie, a obecnie pobiera 720—800 zł i całkowite utrzymanie. Rolnik więc musi wysilić się na pomysły przedsiębiorcze, aby pokryć wydatki na zaspokojenie potrzeb domowych i gospodarskich, nie zawsze jednak udaje się wybrnąć szczęśliwie z kłopotów, bo na przykład: tuczenie świń już się nie kalkuluje, pędzenie obory na mleko też obecnie nie jest rentowne, a przecież i od jakiegoś ubytku w gospodarstwie utrzymać się trudno, przytem ciężary społeczne, podatki i zobowiązania kredytowe, poważną czynią dywersję w budżecie rolnika.

Wracam jeszcze do bezrobotnych. W takim mieście, jak Gudzkiódz jest ich spora liczba. Przechodząc ulicami — spotyka się tam ludzi podplecających ściany domów, proszę zaproponować takiemu z nich jakieś płatne zajęcie, to zasoli taką cenę, że odchodząc skonfudowany, bo przecież taki jegomość jako bezrobotny pobiera od rządu, a kosztem społeczeństwa zasiłek w gotowizale, woli więc żebraczy grosz, niż uczciwą pracę. Teraz proszę wziąć pod uwagę stosunek zarobkowania przeciętnego urzędnika, który skończył jakiś zakład naukowy i wydano na jego edukację przez 10 lat przeciętnie, — w przybliżeniu 10 000 zł, zdawałoby się, że człowiek taki z racji swej wiedzy i wyłożonego nań kapitału powołanyby zarabiał

przynajmniej 3 razy tyle, ile zarabiał robotnik, którego władzą jest siła pleśń, tym razem rzecz się ma de fakto inaczej, bo ten urzędnik, będąc nawet wykurzony z posady przez jakąś protegowaną damę, clerpl nieraz niedostatek, świecąc wyszorowanymi dziurami w rodzaju okularów na dolnym ubraniu i palcami wyglądającymi ciekawie z butów. Kiedyż nareszcie doczekamy się stosunków normalnych?
G.

Rolniku,

jeżeli chcesz godziwy zysk otrzymać za swoje produkty rolnicze, wstąp do Kółka Roln. i walcz o swoje prawa!

Kolka albo morzysko u koni.

Sama kolka nie jest chorobą, jest to tylko objaw choroby, wskazujący, że w przewodzie pokarmowym konia toczą się jakieś zaburzenia. Zależnie od tego, w jakiej części przewodu pokarmowego, lub jakie przyczyny wywołały kolkę, rozróżniamy: kolkę żołądkową, kolkę jelitową, kolkę z zaciopowania jelit, kolkę gazową, kolkę wywołaną przez robaki czyli robaczą, kolkę z zaciębnienia czyli reumatyczną i kolkę przy skręśle jelit. Wszystkie wyżej wymienione kolki objawiają się silnym bólem, koń stoi niespokojnie, grzebie nogami, ogląda się na bok, często kładzie się i gwałtownie zrywa. Ponieważ jednorazowo opisać o wszystkich kolkach ze względu na brak miejsca będzie niemożliwe, ograniczę się w dzisiejszym artykule do kolki żołądkowej, gdyż ta najczęściej występuje i jest dosyć groźna dla życia zwierzęcia. Kolka żołądkowa występuje najczęściej po zmianie paszy, po zmianie właściciela (sprzedaż), po ciężkiej, długotrwałej pracy, gdy koń zgłodniały wraca do stajni i zaraz dostaje dużo dobrego obroku, przy karmieniu koni paszami zepsutymi, np. zepsute otręby lub spleśniała szezka i przy skarmianiu pasz łatwo fermentujących, np. żyto, jęczmień. Aby zrozumieć, dlaczego u koni tak łatwo i często występuje kolka żołądkowa muszę powiedzieć, że koń w stosunku do swego ciała ma bardzo mały żołądek (20—30 litr., gdy krowa ma 150—200 litr.), a najważniejsze to, że nie może wymiotować. Gdy do żołądka konia dostaje się znaczna ilość pokarmu lub gdy zacznie fermentować, wywołuje ucisk na ściany żołądka, wtedy mięśnie żołądka silnie kurczą się, chcąc wypchnąć pokarm. Przez silny skurcz mięśni następuje silny ucisk na nerwy żołądka, stąd powstaje ból.

Chcąc uniknąć kolki żołądkowej należy przestrzegać następujące warunki: 1. karmić konie regularnie. 2. Przy zmianie paszy robić to stopniowo, żeby nie dawać jednego dnia żyta, drugiego dnia otrąb lub kartofli. 3. Gdy się kupi konia, starać się mu dać taki obrok, jaki miał u poprzedniego właściciela. 4. po ciężkiej pracy, gdy konie wrócą do stajni, nie dawać od razu obroku, lecz najpierw dać siano, żeby konie lekko głód zaspokoili i później powoli zjadły obrok. Nie dawać w dużej ilości pasz fermentujących, np. żyta, jęczmienia, a gdy zmuszeni jesteśmy dać większą ilość, to trzeba lekko przegotować lub namoczyć na noc i rano skarmić.

Leczenie jest dosyć trudne. Gdy koń w 2—4 godz. po obrokowaniu zachoruje wśród silnych objawów kolkowych, należy przypuszczać, że to jest kolka żołądkowa. Wtedy wlać koniowi przez pysk nie przez nozdrze funt soli gorzkiej, brzuch spryskać terpentyną i silnie conajmniej przez 10 minut rozcierać wlechlami, następnie konia okryć ciepłymi kocami (szczególnie brzuch) i powoli oprowadzać. Gdy w 2—3 godziny po zabiegu bóle nie ustaną należy wezwać lekarza weterynarii, bowiem zaburzenia w żołądku są silne i mogą spowodować śmierć zwierzęcia.

Leon Ozimkiewicz, lekarz wet. w Nowemleście.

Rolniku, jeżeli pragniesz postęp wsi polskiej, wstąp do Kółka Rolniczego i uczęszczaj na zebrania!

Kalendarz robót dla rolników na listopad.

Główną robotą w tym miesiącu jest mierzwienie, oranie, wywożenie wapieni, tomasówki, kaimitu, kompostu itd. Teraz trzeba też kopać rowy, naprawiać polne drogi i zakładać łąki. Jeżeli powietrze zimne młócić zboże, łamać len, rozdzielać na gatunki kartofle itp. Nie zapominać mianowicie o częstym przesypaniu zboża na śpichrzu. Buraki i kapusta muszą być zwiezione w początku miesiąca. Zabezpieczyć kopce od mrozu i myszy. Narzędzia rolnicze wyporządkuj i nasmarować tłuszczem, aby nie rdzewiały.

Hodowla zwierząt.

Właściwe zaprawianie łąki buraczanych, świeżej koniczyny i ówikły zapewnią bydłu na długi czas paszę, którą bydło je chętnie i która ułatwia przejście do paszy suchej. Kto w ten sposób gospod. nie potrafi i daje naraz za wiele, ten nietylko, że zbyt prędko wyczerpie zapasy, ale nadto poniesie stratę na ilość mleka, masła i sera, bo za wiele paszy takiej szkodzi bydłu. Największą część ch. rób bydła w jesieni pochodzi ze zbyt obfitej, a jednostronnej paszy zielonej.

Owoc.

Pień i gałęzie drzew owocowych oczyścić z mchu, posmarować wapnem. Drzewa, stojące na polu i nad drogami, trzeba zabezpieczyć przed ogryzaniem ich kory przez zające i to obkładając je cierniem albo drucianą siatką. W listopadzie najlepiej przesadzać drzewa, krzewy owocowe i szczepy winne. Tam tylko, gdzie ziemia bardzo jest wilgotną, trzeba przesadzać drzewa itd. na wiosnę. Zbadać płoty, naprawiać, gdzie potrzeba, odświeżać pasy lepne przeciw gąsienicom, i obcinać niepotrzebne gałązki u malin, agrestu i porzeczek.

Czy należy obcinać co rok gałązki drzew owocowych? Niejeden początkujący ogrodnik jest zanadto gorliwym w obcinaniu gałęzi, — tego nie potrzeba czynić co rok. Staranne oczyszczenie drzewa i obcięcie zbyt wybujałych gałęzi wystarczy na 2—3 lata, ale zbierać mech z gałęzi i smarować wapnem trzeba co rok. Młode drzewka powinny być tak długo obcinane, dopóki się nie utworzy korona, co zwykle trwa 4—5 lat.

Zbiory w Europie i w Ameryce w 1930 r.

„Frankfurter Zeitung“ w jednym z ostatnich numerów podaje następującą statystykę zbiorów w r. 1930, według danych międzynarodowego Instytutu rolniczego w Rzymie.

Produkcja zbóż w Europie.

	r. 1930	r. 1929.
Pszenvca (16 krajów)	256	252
żyto (14 krajów)	122	126
jęczmień (15 krajów)	104	113
owies (12 krajów)	111	136

w milionach kwintali.

Zbiory w Europie, o ile chodzi o pszenicę i żyto, zapowiadają się w 1930 r. mniej więcej tak samo, jak w r. 1929. Natomiast zbiory owsa i jęczmienia w krajach europejskich będą w rb. znacznie gorsze, niż w ciągu lat poprzednich.

Produkcja zbóż w Ameryce Północnej.

	r. 1930	r. 1929.
Pszenvca	324	305
żyto	17	14
jęczmień	97	89
owies	248	223

w milionach kwintali.

Zbiory pszenicy będą tedy w Ameryce Północnej, tj. w Kanadzie, w Stanach Zjedn. oraz w Meksyku o 6 proc. wyższe, niż w roku poprzednim, chociaż znacznie mniejsze, niż w r. 1928 (406 milj. kwintali) i w r. 1927 (373 milj. kwintali). Natomiast zbiory żyta będą znacznie lepsze, niż w r. 1929 i 1928. Również zbiory jęczmienia i owsa będą lepsze, niż w r. 1928 (108 milj. kw. jęczmienia i 279 milj. kw. owsa).

Wpływ ściółki na dobroć mleka i masła.

Wiadomo, że rodzój zadawanej krowom paszy wpływa na dobroć masła, natomiast zwykle zbyt mało zwraca się uwagi na to, że i ściółka może również wpływać na smak i trwałość mleka. Często się więc zdarza, że zły materiał na podściół użyty, wywiera bardzo ujemny wpływ na dobroć nabiału. Tak np. w pewnej oborze niemieckiej, mleko i masło nabrało smaku mydlanego, a przyczyną tego było słanie zepsutą słomą, pochodzącej ze sterty. Gdzleindziej znowu pojawiły się wady w mleku i masle, gdy na podściół zaczęto używać wrzośdów. Nie ulega też wątpliwości, że z zapleśniałej słomy lub liści użytych na ściółkę, mogą się dostawać do wymienia i do mleka w znacznej ilości bakterje, które się w mleku bardzo szybko rozmnażają i dają powód do pojawienia się niepożądanych wad. Szczególnie niekorzystne bywa zakażenie mleka wskutek zepsutej ściółki tam, gdzie wyrabiają sery. Chcąc z tych następstw uniknąć, należy zatem zwracać baczniejszą uwagę nie tylko na jakość zadawanej paszy, lecz również i na jakość materj. podściółowych, a przede wszystkim, żeby one były suche, przewietrzane.

KOMUNIKATY

Do członków Sekcyj Konkursowych P. T. R. pow. lubawskiego.

Ze względu na mający się odbyć w drugiej połowie listopada pokaz prac przysposobienia rolniczego, wzywamy młodzież rolniczą o bezwzględne wzięcie udziału w pokazie. Na pokazie nie powinno braknąć ani jednego uczestnika konkursów. Dokła-

day termin, jak i miejsce odbycia się pokazu podamy w jednym z następnych numerów „Rolnika“.

Na pokaz należy każdemu uczestnikowi przywieźć:

z sekcji uprawy pszenicy	2 kg. ziarna
„ „ żyta	2 „ „
„ „ jęczmienia	5 „ „
„ * owsa	5 „ „
„ „ kukurydzy	20 „ najdorodniejszych [kaczanów,
„ „ buraków p.	20 „ kłębów,
„ „ marchwi	20 „ „
„ „ brukwi	20 „ „
„ „ cebull, najładniejszy wianek	
„ „ kapusty,	10 najładn. główek.

Uprzedza się, że uczestnicy (czk) Sekcyj Przysp. Roln. PTR, którzy bez ważnej przyczyny nie stawia się na pokaz, utracą temsamem prawo do otrzymania nagród.

Wszyscy uczestnicy (czk) powinni ze sobą przywieźć na pokaz dzienniczki.

Uczestnicy (czk), przewożący eksponaty swoich prac na pokaz kolejną, otrzymają po odbyciu pokazie zwrot kosztów przejazdu i przewozu eksponatów. P. T. R.

Do WPP. Prezesów Kółek Rolniczych P. T. R.

Wobec toczącej się akcji przedwyborczej zwracamy uwagę Panom Prezesom Kółek Rolniczych, że w myśl § 2 statutu PTR niedopuszczalne jest na zebraniach Kółek omawianie spraw partyjno-politycznych. Nie mogą więc z tego powodu Kółka Rolnicze prowadzić agitacji przedwyborczej dla zwolenników tej lub innej partji politycznej.

Należy także unikać zwoływania zebrań politycznych natychmiast po zebraniu Kółka Rolniczego w tym samym lokalu, żeby unikać nawet pozorów, że władze Kółka wykorzystują organizację gospodarczą dla celów politycznych.

Natomiast, jako organizacja społeczna, położyć musimy nacisk na to, że tak, jak jest to zadaniem wszelkich organizacji polskich i Kółka Rolnicze własny przyłożyć wszelkich sił, by wszyscy uprawieni do głosowania, mieszkający na terenie działalności Kółka, stanęli w dniu wyborów do urny i oddali głos na jedną z list polskich! Należy więc zawczasu poczynić starania, by opieszalszych do tego obowiązku patriotycznego nakłonić, chorym lub kalekom natomiast umożliwić w dzień wyborów dojazd do miejsca głosowania.

Polacy — do urny z głosem na jedną z list polskich — według własnego uznania — niech to wezwaniem spowoduje, że wykazemy całą potęgę polskości Pomorza. Dyrekcja P. T. R.

W sprawie Kalendarza Gospodarskiego na 1931 r.

Wyszedł już z druku i jest do nabycia w biurze Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w Toruniu oraz w Instruktorjacie pow. PTR Kalendarz Gospodarski na 1931 rok. Ze względu na szereg wartościowych artykułów z zakresu rolnictwa i hodowli, kalendarz ten powinien być w rękach każdego rolnika i w bibliotekach Kółek Rolniczych.

Wobec ograniczonej liczby egzemplarzy wskazane jest spieszne zamawianie kalendarza.

Cena Kalendarza Gospodarskiego w stosunku do roku ubiegłego została obniżona i wynosi za 1 egzemplarz odbierany w Centrali P. T. R. lub w Instruktorjacie 2 zł.

Zgony
Kaz. Perłow
Jakielska z
Klonowaki
ski, 24 lat. N
mata-Pacifko
54 lat. Słuby

v Kurze
pożar w Ku
ny, chlew,
wartości spali
pokrywa ty
dom mieszka
remu spali
wskutek po
robotnicze i
którym spa
wartosci 70
czyna pożar
Tylko c
nych zdota
należy, że

v Lek
J. Szamka
rze jego ry
poszukiwan
jezora i st
"ryby", a n
10 ft. ryb i
będą odp

Miejs

Brod
się w Bzod
nazwą Mie
W naj
gmach szk
tym będą
szkół gos
które, i
z dalszego
szkoly zaw
mieścić się
Zarząd
tym pozio
cielskich
Konkurs z
lepsze. V
sąlednie
nowo-twor
Czesni
miesięczn
roku szko
słęcznie.
uczenie p
zobowiąza

Do PP. Prezesów Kółek Roln. PTR. W sprawie spisów członków i składek za 1930 r.

Przypominamy PP. Prezesom, iż obowiązkiem Zarządu Kółka jest nadesłać najpóźniej do 15. XI. rb. do Centrali PTR. w Toruniu:

1. 90 proc. składek, ściągniętych od członków przez skarbnika Kółka,
2. spisy wszystkich członków Kółka za rok bieżący na formularzu przesłanym wraz z legitymacją,
3. spisy członków ubezpieczonych w Pomorskiem Stowarzyszeniu Ubezpieczeń z podaniem numerów polis celem uzyskania z tego Towarzystwa 8 proc. rabatu za 1930 rok, który wypłacany będzie na początku 1931 roku (poniżej wzór formularza).

Prosimy o wykonanie powyższego w celu umożliwienia Towarzystwu normalnej pracy oraz uniknięcia nieporozumień, związanych z otrzymywaniem przez Kółka Rolnicze świadectw, jak np. opusty z P. S. U. itp.

Dyrekcja PTR.

Wzór spisu

członków Kółka Roln. powiat
ubezpieczonych w P. S. U.

numer porządkowy	Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Numery polis
------------------	-----------------	----------------------	--------------

ZE ZEBRAŃ KÓŁEK ROLNICZYCH.

Prątnica. Zebranie Kółka Roln. odbyło się 12. X. rb. przy udziale 18 czł. Zebranie zagalł prezes p. Jakubowski, poczem po odczytaniu protokołu i stwierdzeniu obecności członków nastąpił odczyt. W rezultacie którego uchwalono założyć Kasę Stefczyka w Prątnicy. W tym celu postanowiono urządzić nadzwyczajne zebranie Kółka, na które zaproszono prelegenta ze Związku Rewizyjnego z Torunia. Po omówieniu spraw lokalnych zebranie zamknięto. Sekr.

Tylise. Miesięczne zebranie tut. Kółka Roln. odbyło się 12. X. rb. przy udziale 22 czł. Po zagajeniu zebrania i odczytaniu protokołu, wygłosił p. Armknecht referat na temat pokazów bydła w naszym powiecie. Uchwalono stawić wniosek o niższenie odsetek w Kasie Chorych z 24 na 6 procent. Na tem zebranie zamknięto. Sekr.

Świniara. Zebranie Kółka Roln. odbyło się 12. X. rb. w obecności 17 czł. i 1 gości. Po zagajeniu zebrania wygłosił referat dyr. Szkoły Roln. p. Pleszczech o spółdzielczość rolniczej. Następne zebranie odbędzie się 9. XI. rb. Sekr.

Lipinki. Zebranie Kółka Roln. odbyło się 12. X. rb. przy udziale 24 członków, które zagalł p. Prezes. Po odczytaniu o przyszłości, jej obawach i leczeniu, zabrał głos ks. Proboszcz, który zachęcał do plantowania drzew morkowych. Po dyskusji zebranie zamknięto. Sekr.

Radomno. Zebranie tut. Kółka Roln. odbyło się w Radomnie w dniu 26 października rb. o godz. 12 tej w lokalu p. Malinowskiego. Zebranie zagalł pochwaleniem Pana Boga sekretarz, p. Elmiński, witając równocześnie przybyłego gościa w osobie Insp. Oświat. PTR., p. Kowalskiego, podając także porządek obrad dzisiejszego zebrania. Po odczytaniu protokołu z poprzedniego zebrania i sprawdzeniu obecności 17 członków i 3 gości, zabrał głos p. Kowalski, wygłaszając referat p. t.: „Obecny kryzys rolniczy i środki do jego przetrwania”. Szan. Prelegent w około 2-godz. swym referacie wskazywał zebranym na przyczyny, które kryzys ten powodują, przedstawiając środki do przetrwania takowego.

Po skończonym referacie i podziękowaniu prelegentowi za tak cenne wywody przez p. prezesa Szymańskiego, przystąpiono do regulowania składki członkowskiej za rok bieżący, którą prawie wszyscy obecni opłacili.

Przyszłe zebranie w niedzielę, dnia 30. XI. rb. w lokalu p. Malinowskiego w Radomnie o godz. 16.

Na tem zakończono zebranie.

Sekr.

Bacność! Byszwałdziaki!

Zw. b. uczniów Szkoły Roln. w Byszwałdzie zaprasza w dniu 9 listopada rb. o godz. 3-ciej po południu w Szkole Rolniczej wszystkich b. uczni celem omówienia ważnych spraw organizacyjnych oraz wysłuchania licznych referatów. Prelegenci zaproszeni są z Torunia.

Po zebraniu odbędzie się zabawa koleżeńska. Koledzy! Przybywajcie wszyscy, okażmy zrozumienie i idealną łączność.
Zarząd.

Mroczo. Zebranie Kółka Roln. odbyło się 12 paźdz. rb. przy udziale 30 czł. i 1 gościa. Zebranie zagalł prezes p. Przeclewski, poczem po odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania wygłosił prelegent z Pom. Izby Roln., p. Szydłowski referat o uprawie wikliny koszykarskiej. P. Prezes odczytał instrukcje o żywieniu i stacjonowaniu buhajów zarodowego. Wpłynął wniosek o urządzenie zabawy Kółka Roln. 9. XI. rb., z czego czysty zysk ma być przeznaczony na potrzeby Kółka. Na tem zebranie zakończono. Sekr.

ZEBRANIA KÓŁEK ROLNICZYCH.

Kurzetok. W niedzielę, 9 bm. zaraz po głównym nabożeństwie odbędzie się zebranie Kółka Rolniczego. Prosi się o liczne przybycie z powodu b. ważnych spraw oraz zgłoszenie wszystkich członków swych polis lub kwitów z ubezpieczenia w Pom. Stow. Ubezpieczeń od ognia w Poznaniu, celem otrzymania 8 proc. rabatu. Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględniane. Zarząd.

Mele Bałówki. Dnia 9 listopada rb. o godz. 16 zwołuje się nadzwyczajne zebranie Kółka Roln., które odbędzie się w lokalu p. Oczkowskiego w M. Bałówkach. Sprawa jest bardzo ważna, więc członkowie powinni stawić się w komplecie. Zarząd.

W Instruk. i Sekretarjacie Pow. P.T.R.

są do nabycia:

Książki rachunkowości rolnej	
Pom. Izby R. w cenie za egz.	6,50
Kasa Drobnego Rolnika za egz.	2,20
Orzeczenie Nadzw. Komisji Rozj. dla deputatników	1,—
Orzeczenie Nadzw. Komisji Rozj. dla służby gburkiej	0,30
Kontrakty dla szwajcar. woj. Pom.	0,80
Kontrakty dla sezonowców	0,80
Zadanie Kółka Rolniczego.	

Już nadszedł Kalendarz Gospodarski na rok 1931.

Kalendarze są do nabycia
w Instr. i Sekretarjacie Powiat. P. T. R.
w Nowemmieście i Lubawie
po cenie 2,— zł za egzemplarz.